

Marion van de Coolwijk

Ridder Doerak

Op zoek naar het verdwenen harnas

Met tekeningen van Saskia Halfmouw

δ

Janus de smid

‘Schiet nou eens op!’

Jard zwaaide ongeduldig met zijn armen naar zijn vrienden, Daan, Vincent en Rijk, die achter hem aansjokten.

‘Janus wil stipt om negen uur beginnen!’

Daan versnelde zijn pas en kwam naast Jard lopen.

‘Rustig nu maar, Jard. We komen echt wel op tijd in de smederij aan. Het is gewoon nog een beetje vroeg.’

Daan wreef in zijn ogen. Jard glimlachte. Hij wist dat Daan graag uitsliep. De lessen van smid Janus waren altijd vroeg gepland.

Janus hield van vroeg opstaan... Daan niet.

‘Je kwam gisteravond ook wel erg laat aan,’ zei Jard. ‘Wij lagen al lang in bed. Was je vergeten dat we deze vakantie al op vrijdagavond op het kasteel moesten zijn?’

Daan stak zijn armen in de lucht. ‘Nee, maar mijn vaders auto was weer eens kapot. Gelukkig konden we de auto van de buurman lenen, anders was ik pas vanochtend aangekomen.’

‘En dan had je de les van Janus gemist,’ antwoordde Jard.

Ze liepen de kasteelpoort uit en stapten stevig door.

Jard genoot van de frisse ochtendlucht. Het landgoed rondom kasteel Rondeel was best groot, vond hij. Naar het westen toe lag het grote bos van Rondeel. Naar het oosten toe lagen de moestuinen en de sportvelden. Rondom het landgoed was een hoog hek geplaatst. Alleen leraren en leerlingen van de ridderschool hadden te voet toegang tot het landgoed van kasteel Rondeel. Er kwam geen auto of andere moderne techniek in. Zo waren de regels. Wel logisch, vond Jard.

Een echte ridderopleiding kon geen moderne apparatuur toestaan. Ridders reden op paarden, gebruikten hun zwaard en brachten de post over met koeriers. Wel zo veilig!

Ze liepen over het pad dat in noordelijke richting naar de toegangspoort van het landgoed liep. De smederij van Janus lag vlak bij deze toegangspoort. ‘Waarom woont die Janus zo ver weg van het kasteel?’ hijgde Daan.

Ze kwamen bij een klein huis met een werkplaats. Jard deed de deur van de werkplaats open en liet Daan, Vincent en Rijk binnen. Ize, het enige meisje op de ridderschool, kwam over het pad aangerend.

‘Pfff, net op tijd,’ hijgde ze. ‘Ik ben nog nooit ergens te laat gekomen. Hoi Jard!’ Ze gaf hem een klap op zijn schouder. ‘Alles goed?’

Jard deed zijn mond open om te antwoorden, maar Ize was al doorgelopen. Jard deed de deur dicht en liep achter Ize aan de smederij in. Janus was er nog niet. De eerstejaars leerlingen waren er wel al allemaal. Jard zag de drie broertjes van Wijngaarden staan.

Arthur, de oudste van de drie, had een enorm zwaard van de muur gehaald. Hij deed zijn uiterste best om het gevaarte hoog te houden.

‘Staat je goed,’ riep Rijk spottend. ‘Nu alleen nog wat groeien, ridder Arthur.’

Een paar kinderen giechelden. Arthur liet het zwaard zakken. Plotseling gooide hij het zwaard in de richting van Rijk.

‘Alsof jij zo groot bent!’ riep Arthur. ‘Vangen!’

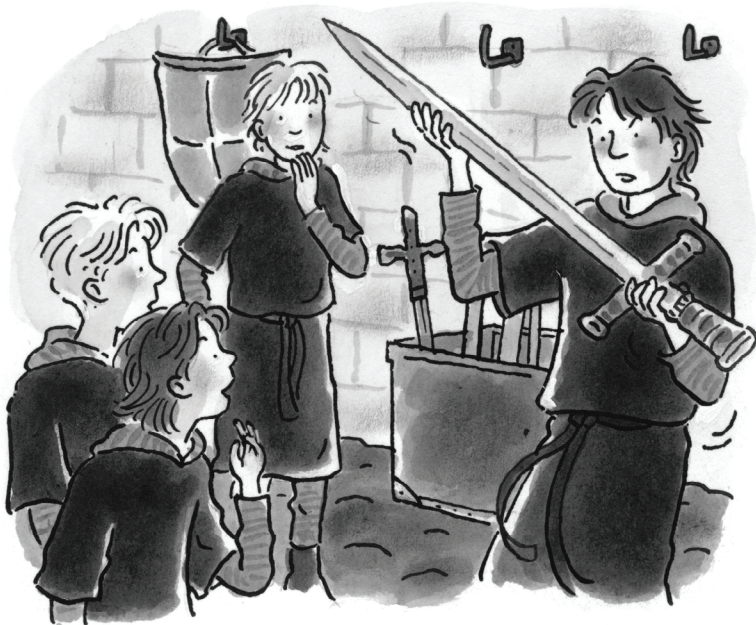
Rijk schrok van de beweging. Ivar, die voor Rijk stond, bukte. Het zwaard vloog vlak over zijn hoofd. Iedereen hield zijn adem in. Jard voelde zijn hart in zijn keel kloppen.

Wat deed die stomme Arthur nu? Met zwaarden gooien, was levensgevaarlijk. Het zwaard tolde door de lucht en kwam recht op Rijk af. Ize gilte. Rijk kon geen kant op. Naast hem stonden Daan en Vincent en achter hem was een steunbalk.

Rijk zette zich schrap en stak zijn beide handen uit.

De punt van het zwaard was nu vlakbij zijn borst.

Rijk sloeg het zwaard met zijn hand opzij.

‘Aaaa!’

De scherpe snijkant van het zwaard sneed in zijn hand. Met een luid gekletter viel het zwaard op de stenen grond. Rijk greep naar zijn hand. Er druppelde bloed langs zijn pols. Ize vloog op Arthur af. ‘Jij ongelofelijke stomme soepkip!’ Ze beukte met haar vuisten op Arthurs borst. ‘Denk toch eerst eens na voordat je iets doet. Rijk had wel dood kunnen zijn!’ ‘Wie had er wel dood kunnen zijn?’

In de deuropening stond een oudere man met een baard.

‘Janus!’ stamelde Ize. ‘Ik... ‘

Jard stapte naar voren en wees op het zwaard dat op de grond lag. ‘Rijk heeft zich bezeerd aan dit zwaard, meneer.’

Het werd doodstil in de kleine smidse.

Jard voelde de koude buitenlucht langs zijn gezicht waaien.

De lange grijze haren van Janus bewogen zachtjes heen en weer.

Niemand zei wat. Seconden leken wel uren te duren. Toen sloot Janus de deur. Hij griste een verbandtrommel van een stelling.

‘En hoe komt dat zwaard daar?!’

Boos keek Janus naar de bloedende hand van Rijk.

Hij deed de verbanddoos open.

‘Gelukkig geen diepe snee,’ mompelde hij. Janus pakte wat gaasjes uit de verbanddoos.

‘Hoe krijg je dat nu voor elkaar, jongeman?’ Zijn grote handen drukten de gaasjes op de wond. Het bloeden stopte.

‘Eh... ik... dat komt...’ Rijk kreunde. Zijn hand deed pijn.

Janus ontsmette de wond en verbond de hand van Rijk.

Arthur kwam erbij staan. ‘Het is mijn schuld,’ stamelde hij.

‘Ik heb dat zwaard van de muur gehaald en...’

Janus onderbrak hem. ‘Hoe vaak heb ik gezegd dat jullie overal van af moeten blijven? Honderd... tweehonderd keer?’

Dit is een smederij! Hier wordt gewerkt met levensgevaarlijk gereedschap. Ik snap die Groothertog toch al niet.

Dit is geen plek voor kinderen. Dat jullie graag ridder willen worden, moeten jullie zelf weten. Maar het smeden van zwaarden, schilden en harnassen is gevaarlijk werk. In ben er nooit voor geweest om kinderen in de smederij toe te laten, maar ja...

tegenwoordig mogen kinderen overal bijstaan met hun grote neus.

Zogenaamd om te leren. Aan me hoela!

Ik zal de Groothertog hoogstpersoonlijk gaan vertellen dat ik geen eerstejaars pottenkijkers meer duldt in mijn smederij.

Het is afgelopen! Horen jullie mij... afgelopen!’

Niemand zei iets. Janus raapte het zwaard op, veegde het schoon en hing het weer aan de muur.

‘Wegwezen!’ schreeuwde hij. ‘Eruit!’

Zwijgend verliet de groep de smederij. Jard bleef als enige staan.

Hij liep naar Janus toe.

‘Meneer?’

Met een boos gezicht draaide Janus zich om. ‘Wat moet je?’

Jard keek in twee vlamme ogen.

‘Het was een ongelukje,’ stamelde Jard. ‘U kunt ons toch niet zo hard straffen? Uw lessen zijn nodig voor ons werkstuk over smeden. Hoe moeten we nu weten hoe je zwaarden smeedt?’

Jard zag dat Janus iets ontspande. Zijn schouders zakten en zijn ogen stonden iets vriendelijker.

‘Jongeman,’ antwoordde Janus. ‘Deze smederij is de laatste

in heel het land waar nog het authentieke gereedschap wordt gebruikt. Ik ben een van de laatste vakmannen. Ik ben trots op mijn vak en ik duld geen lui die dit niet waarderen.'

Jard wist niet wat authentiek betekende, maar hij voelde dat hij op de goede weg zat. Nu moest hij doorzetten.

In de deuropening stonden Ize en Daan. Ze luisterden mee.

'Maar we waarderen het heel erg,' zei Jard. Zijn gedachte gingen razendsnel. Hij moest Janus paaien. Daar was hij gevoelig voor.

'Echt waar, meneer. We zijn juist trots op deze smederij.

Uw lessen zijn machtig interessant. Nergens ter wereld kun je zo goed leren hoe een smederij werkt. Als we hier niet meer mogen komen, hoe moeten we dan leren dit vak te waarderen?'

Jard zag dat Daan zijn duim opstak. Het werkt, dacht Jard.

Hij deed er nog een schepje bovenop.

‘Als de Groothertog hoort dat het hier gevaarlijk is, sluit hij misschien de smederij wel en dan bent u uw baan kwijt.’

Hij zag dat Janus schrok. ‘Zou je denken?’

Jard knikte. ‘Het lijkt me verstandig om niets te zeggen en ons gewoon les te geven. Ik beloof u dat niemand meer iets aanraakt. We zullen allemaal ons mond houden. Maar dan moet u ons gewoon les geven.’

Janus streelde zijn kin en dacht na. ‘Je kunt best eens gelijk hebben,’ mompelde hij. ‘De Groothertog is altijd zo op veiligheid.’

Hij keek op. ‘OK, laat ze maar terug komen. Maar denk eraan: geen akkefietjes meer!’

Daan en Ize stapten naar binnen. De rest volgde. Jard glimlachte. Ze hadden allemaal op de gang staan luisteren.

Eén voor één schuifelden de kinderen naar binnen. Janus stookte het vuur op. De hoge vlammen verwarmden de kleine ruimte direct.

‘Dat heb je weer prima geregeld,’ siste Arthur.

Het harnas

‘Wat een vlammen waren dat, zeg!’

Daan was nog onder de indruk van het smeden van smid Janus.

‘Die man heeft een partij spierballen.’

Ze liepen het kasteel in. De ochtend was voorbij gevlogen.

Smid Janus had een gedeelte van een harnas gesmeed.

Van rechthoekige metalen platen had hij een schouderstuk gesmeed. Hij had uitgelegd dat de Groothertog een harnas wilde hebben in verband met de komende tentoonstelling.

Vanaf maandagmorgen konden de mensen kasteel Rondeel komen bezoeken. Iedere dag tussen tien en twaalf uur was het kasteel geopend voor bezoekers. De lessen zouden gewoon doorgaan.

De tentoonstelling moest zorgen voor nieuwe leerlingen in het volgende schooljaar.

‘Zonder leerlingen geen ridderschool,’ had de Groothertog gezegd. Tot nu toe was de interesse voor ridderopleiding wat tegengevallen. De Groothertog hoopte met de tentoonstelling meer kinderen te lokken naar het kasteel.

‘Moet jij je zwaard en schild ook inleveren voor de tentoonstelling?’ vroeg Ize.

Ze liep naast Jard en trok haar trui recht.

Iedereen wist dat Jard het zwaard en schild van ridder Rondeel in zijn bezit had.*

Jard knikte. ‘Ik heb vorige week thuis een brief gehad.

De Groothertog wil graag het zwaard Doerak en het schild in een vitrinekast zetten. Ik heb ze gisteravond al naar Graaf Wind gebracht. Hij regelt alles voor de tentoonstelling.’

In de hal was het druk. Veel leerlingen liepen met spullen onder

---

* zie: *Het zwaard van ridder Rondeel en Het geheim van het rode schild*

hun arm de trappen op en af. Graaf Wind stond in het midden van de hal met een grote lijst voor zich. Graaf Wind was de leraar kruiden op de ridderschool. Hij wist enorm veel van planten en hun geneeskrachtige werking.

Graaf Wind was een klein, schriel mannetje van ongeveer vijftig jaar oud. Jard mocht hem wel.

‘De kist naar vitrine zeven. Het serviesgoed naar vitrine twaalf. Ho, ho, ho...’

Graaf Wind greep een jongen die met een grote vaas sjouwde, bij zijn arm. ‘Luister Youri! Die vaas wil ik in de gang van de tweede verdieping, precies onder het raam.’

Youri knikte en liep de trap op. Graaf Wind begroette het groepje kinderen dat aan kwam lopen.

‘Dag, Jard. Goed dat ik je tref. Je zwaard en schild staan in vitrine negen. Dat is op de derde verdieping. En Arthur...

jouw vaders kruisboog heb ik in vitrinekast twee gezet.

En zijn sperencollectie staat in vitrinekast drie. Wil jij mij straks nog even helpen met het maken van een overzicht?’

Terwijl Ize naar haar kamer liep, bleven Jard, Daan, Vincent, Rijk en Arthur bij Graaf Wind staan.

‘Lukt het allemaal?’ vroeg Arthur. Graaf Wind glimlachte.

‘Je vader en jij hebben alles prima geregeld gisteren. Het alarm werkt. Ik heb het vanochtend nog gecontroleerd.’

Jard had al gehoord dat meneer van Wijngaarden de beveiliging had geregeld in het kasteel.

Op dat moment hoorden ze een luid gekletter bovenaan de trap. Verschrikt keken ze omhoog. Bovenaan de trap lag een harnas op de grond. Er stonden twee oudere leerlingen naast die een beetje sip keken. Graaf Wind reageerde furieus.

‘Wat doen jullie nu? Ik had nog zo gezegd dat je voorzichtig moest doen met dat harnas.’

Hij wenkte de jongens die naast hem stonden.

‘Help eens even mee.’

Samen liepen ze de trap op. ‘Ieder een gedeelte,’ riep Graaf Wind. ‘Ik tel tot drie.’ Hij wachtte totdat iedereen het harnas goed vast had. ‘Eén, twee... drie!’

Het harnas was loodzwaar. Jard hield het rechterbeen stevig vast en liep achteruit de trap af. Daan en Vincent tilden het linkerbeen. Arthur en Rijk steunden het borstgedeelte. Beneden zetten ze het harnas rechtop.

Jard veegde zijn bezwete voorhoofd af.

‘Wat een prachtig harnas,’ zei hij toen hij het gevaarte eens goed bekeek. ‘Van wie is het geweest?’

Graaf Wind duwde het gezichtsrooster recht. ‘Van ridder Rondeel,’ antwoordde hij. ‘Het staat al jaren op zolder. Het wordt het klapstuk van de tentoonstelling.’ Hij zuchtte.

‘Ik hoop het ten minste. De Groothertog maakt zich zorgen. Er hebben zich voor het komende schooljaar pas twee leerlingen aangemeld. Dat is te weinig. Als er niet meer komen, moet de school dicht.’

Jard schrok. Nu drong het pas tot hem door hoe belangrijk de tentoonstelling was. Het moest gewoon een succes worden.